

TEMATYKA INSPEKCJI

w dniach 02-05 czerwca 1989 r.

Badanie terenowe przeznaczone jest głównie ocenie realizacji przepisów prawa wyborczego oraz Wytocznych Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie zadań i trybu pracy obwodowych, okręgowych i wojewódzkich komisji wyborczych w przygotowaniu i przeprowadzeniu wyborów do Sejmu i Senatu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniu 4 czerwca 1989 r. - głównie w zakresie:

- przygotowania lokali wyborczych do przeprowadzenia głosowania,
- rozprowadzenia kart do głosowania, protokołów i innych materiałów wyborczych,
- ostatecznego przygotowania członków komisji wyborczych do przeprowadzenia głosowania, ustalenia jego wyników i podania ich do publicznej wiadomości,
- przygotowania i organizacji związanej z przekazywaniem protokołów głosowania i z wyborów w obrębie komisji wyborczych.

W związku z tym, czynności inspekcyjne koncentrować się powinny na następujących zagadnieniach:

I. Stan przygotowania lokali wyborczych do przeprowadzenie głosowania.

Sposób urządzenia lokalu wyborczego jest omówiony na str.7 Wytocznych Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 4 maja 1989r.

Ponadto należy pamiętać o zaleceniach Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 15 maja br. dotyczących ilości kabin - pomieszczeń za osłoną oraz wyjaśnieniach PKW z dnia 26 maja br. w sprawie art.62 Ordynacji wyborczej do Sejmu, że agitacja wyborcza nie może być prowadzona nie tylko w lokalu wyborczym, lecz także w budynku, w którym lokal ten się znajduje.

Oznacza to, że w budynku, w którym znajduje się lokal wyborczy nie mogą być wyłożone ani wywieszane żadne druki czy plakaty, sugerujące wyborcom wybór któregośkolwiek z kandydatów, jak również prowadzona agitacja w żadnej formie.

Przypomina się również, iż w pomieszczeniu za osłoną nie mogą być wywieszane żadne obwieszczenia, plakaty itp., w tym także informacja PKW o warunkach ważności oddanych głosów. Jedynym wyjątkiem jest informacja o prawidłowym brzmieniu karty do głosowania w przypadku, gdy po wydrukowaniu kart z rejestru wykreślony został kandydat (wyjaśnienie PKW z dnia 12 maja br. pkt 18, ppkt.1 - Nr Wyb. 010/II-3/4/89).

W związku z tym inspektor powinien, w nawiązaniu do ustaleń z poprzedniego pobytu, sprawdzić na podstawie danych Wojewódzkiego Biura Wyborczego:

1. czy wszystkie lokale wyborcze w województwie zostały przygotowane do przeprowadzenia głosowania,
2. czy stan gotowości lokali wyborczych był kontrolowany i z jakim efektem (czy stwierdzone braki i niedociągnięcia zostały usunięte),
3. czy wszystkie obwodowe komisje wyborcze mają zapewnioną łączność telefoniczną.

Inspektor proszony jest ponadto o skontrolowanie w dniu 2 i 3 VI osobiście kilku wybranych lokali wyborczych i na tej podstawie o ocenę stanu przygotowania lokali wyborczych do dnia wyborów, z uwzględnieniem przygotowanej liczby pomieszczeń za osłoną, obwieszczeń urzędowych i oznakowania lokali wyborczych.

Przedmiotem kontroli należy uczynić również stan różplakatowania na obszarze okręgu wyborczego obwieszczeń o podziale na okręgi wyborcze i obwody głosowania, o danych o kandydatach i innych urzędowych informacji dla wyborców.

Wyniki dokonanej lustracji inspektor powinien omówić z Kierownikiem Wojewódzkiego Biura Wyborczego.

II. Rozprowadzanie kart do głosowania, protokołów i innych materiałów wyborczych.

Zasady rozprowadzania i przechowywania kart do głosowania są omówione na str.7 pisma Państwowej Komisji Wyborczej z 12 maja 1989 r. Nr Wyb.010/II-3/3/89 skierowanego do przewodniczących okręgowych i wojewódzkich komisji wyborczych i wojewodów oraz na str.18 w Wytycznych PKW z dnia 20 kwietnia 1989 r. i z dnia 4 maja 1989 r. (str.8).

Inspektor w nawiązaniu do wyników poprzedniego badania powinien sprawdzić:

1. czy do dnia 2 czerwca br. wydrukowano w pełnym nakładzie karty do głosowania na: posłów wybieranych z krajowej listy wyborczej,
 - posłów wybieranych w okręgu wyborczym odrębnie dla każdego mandatu,
 - na senatorów.
2. czy wydrukowane karty do głosowania są zgodne ze wzorami ustalonymi przez Radę Państwa oraz ze sporządzonymi rejestrami w kolejności alfabetycznej nazwisk i czy opatrzone są pieczęcią właściwej komisji.
3. czy przy pakowaniu kart do głosowania zachowano warunki najwyższej staranności i czy przestrzegano zasady przeznaczenia dla każdego obwodu ilości kart odpowiadającej liczbie wyborców w obwodzie z dodaniem 10% rezerwy i czy paczki zbiorcze przeznaczone dla określonego obwodu zawierają wszystkie rodzaje kart do głosowania; czy paczki zbiorcze są właściwie opisane i opieczętowane.
4. czy rezerwy każdego nakładu kart do głosowania są właściwie pakowane, oznakowane oraz przechowywane.
5. czy ustalony sposób przechowywania kart do głosowania po odbiorze z drukarni zabezpiecza karty przed uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą,
6. czy w przypadku dokonania przez okręgową lub wojewódzką komisję wyborczą zmian w rejestrze kandydatów (skreślenia kandyda-

ta, który zmarł, stracił prawo wybieralności lub wycofał zgodę na kandydowanie) zarządzono druk nowych kart do głosowania,

7. czy obwodowym komisjom wyborczym dostarczono w dostatecznej ilości formularze protokołów głosowania, komplety aktów prawnych i niezbędnych materiałów wyborczych (obwieszczeń o podziale na okręgi wyborcze i przeznaczeniu mandatów w tych okręgach, o danych o kandydatach na posłów i senatorów o podziale na obwody głosowania oraz informacje o warunkach ważności oddanych głosów).

III. Stan przygotowania członków komisji wyborczych do przeprowadzenia głosowania i ustalenia jego wyników.

Zadania i tryb pracy obwodowych, okręgowych i wojewódzkich komisji wyborczych omówiono w Wytocznych PKW z dnia 4 maja 1989 r.

Powyższe wytyczne uzupełniają: wskazania Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 12 i 26 maja br. w sprawie obliczenia wyników głosowania oraz przekazywania i przyjmowania protokołów głosowania z obwodowych komisji wyborczych.

- tryb druku kart do głosowania oraz zasady ich rozprowadzania i przechowywania z 12 maja br.,
- zasady i tryb przekazywania informacji o przebiegu głosowania w wyborach do Sejmu i Senatu w dniach 4 i 18 czerwca 1989 r.
- wyjaśnienia PKW z 26.05.br. - pismo Nr Wyb. 010/II-3/10/89.

Inspektor powinien ustalić na podstawie danych Wojewódzkiego Biura Wyborczego

1. czy wszystkie obwodowe komisje wyborcze odbyły w pełnych składach posiedzenia i ustaliły m.in. organizację pracy komisji w dniu wyborów oraz podział czynności związanych z odbiorem i zabezpieczeniem kart do głosowania i formularzy protokołów i czy było to kontrolowane.

Stosownie do Wytocznych PKW z dnia 4 maja 1989 r. (str.6) przewodniczący obwodowych komisji wyborczych powinni najpóźniej do 2 czerwca zwołać w lokalach, w których odbędzie się głosowanie - posiedzenie pełnych składów komisji.

197

Inspektor proszony jest osobiście zwizytować kilka obwodowych komisji wyborczych i ocenić stopień przygotowania tych komisji do przeprowadzenia głosowania i podania wyników do publicznej wiadomości. Oceny z tej wizytacji należy omówić z przewodniczącym właściwej okręgowej i wojewódzkiej komisji wyborczej.

Jednocześnie należy ustalić, czy w ramach pomocy dla obwodowych komisji wyborczych przewiduje się i przygotowano materiały informacji o wynikach głosowania w obwodzie, zawierających treść części II protokołów sporządzonych przez te komisje - podawane do wiadomości wyborców. W przypadku, gdy nie przewiduje się podjęcia takich działań, sprawę należy przedstawić do decyzji właściwej okręgowej (wojewódzkiej) komisji wyborczej jako pożądaną formę pomocy dla obwodowych komisji.

2. czy wszyscy członkowie obwodowych, okręgowych i wojewódzkich komisji wyborczych zostali przeszkoleni w zakresie zasad prawa wyborczego oraz zadań i trybu pracy w dniu wyborów ze szczególnym uwzględnieniem:
 - zasad obliczania wyników głosowania w obwodzie,
 - ustalenia na obszarze okręgu wyborczego wyników głosowania na posłów wybieranych w okręgu wyborczym i z krajowej listy wyborczej i ustalenia wyników wyborów posłów w okręgu wyborczym (okręgowe komisje wyborcze),
 - ustalenia wyników głosowania i wyników wyborów senatorów (wojewódzkie komisje wyborcze),
3. czy okręgowe komisje wyborcze są przygotowane do realizacji zadań związanych z przyjęciem protokołów głosowania z obwodów oraz ustaleniem na obszarze okręgu wyborczego wyników głosowania na posłów wybieranych w okręgu i z krajowej listy wyborczej,
4. czy Wojewódzka Komisja Wyborcza jest przygotowana do przyjęcia protokołów głosowania z obwodów oraz do ustalenia wyników głosowania i wyników wyborów senatorów.

IV. Przygotowanie do przeprowadzenia ponownego głosowania.

Stosownie do dyspozycji art.83 ust.1 Ordynacji wyborczej w okręgu wyborczym, w którym w wyniku głosowania w dniu 4 czerwca br. nie wszystkie mandaty zostaną obsadzone okręgowa komisja wyborcza podaje niezwłocznie do wiadomości wyborców numery mandatów oraz nazwiska i imiona osób, które kandydują do tych mandatów w ponownym głosowaniu.

Zgodnie z art.12 ust.1 i 2 Ordynacji wyborczej do Senatu, jeżeli żaden z kandydatów nie uzyskał wymaganej liczby głosów lub wymaganą liczbę głosów otrzymało mniej kandydatów niż liczba senatorów wybieranych w danym okręgu przeprowadza się ponowne głosowanie. Ponowne głosowanie przeprowadza się również, jeżeli z powodu otrzymania przez dwóch lub więcej kandydatów równej liczby głosów nie da się ustalić kolejności liczby głosów przy spełnieniu warunku otrzymania więcej niż połowa ważnych głosów.

Ponowne głosowanie przeprowadza się w 14 dni po pierwszym głosowaniu (art.83 ust.2) tzn. w dniu 18 czerwca br.

Czynności związane z podaniem do wiadomości wyborców numerów nieobsadzonych mandatów oraz nazwisk i imion osób, które kandydują w ponownym głosowaniu oraz zarządzenie druku kart do ponownego głosowania są omówione w Wytycznych PKW z dnia 4 maja 1989 r. (str.21-27).

Inspektor proszony jest o ustalenie:

1. czy okręgowe i wojewódzka komisja wyborcza, każda w swoim zakresie - przygotowały makiety stosownych obwieszczeń informujących wyborców o numerach mandatów, nazwiskach i imionach osób, które kandydują w ponownym głosowaniu oraz projektów zarządzeń w sprawie druku kart do ponownego głosowania.

Inspektor PKW w dniu 4 czerwca br. przebywać powinien w siedzibie Urzędu Wojewódzkiego, skąd stosownie do Wytycznych PKW

z dnia 18 maja 1989 r. przekazywać będzie do Państwowej Komisji Wyborczej informacje o przebiegu głosowania (meldunki) według stanu na godz. 12⁰⁰, 18⁰⁰ i 22⁰⁰ (zgodnie z załącznikiem).

Ponadto Inspektor PKW powinien przekazywać na telefon w-cz dyrektora Biura Rad Narodowych Kancelarii Rady Państwa Miłosza Wilkanowicza informacje o wszystkich incydentach jakie zaistnieją na terenie województwa.

Notatkę (zwiążą informację obejmującą zakres tematyki inspekcji) w 2 egzemplarzach Inspektor proszony jest dostarczyć do pokoju 241 w dniu 5 czerwca (poniedziałek).